

Gronings model voor wijk- en dorpsdemocratie

Paul de Rook

wethouder

Coalitieakkoord Groningen – Gebiedsgericht Werken & Democratische Vernieuwing

Onze ambitie is een duurzame *democratische vernieuwing* en een integrale gebiedsgerichte manier van werken in de stad als geheel, in alle wijken, in alle dorpen.

Wij willen de *eigen regie* van de bewoners versterken en hen meer *zeggenschap* geven.

De directe *aanwezigheid* van bestuurders en ambtenaren in een wijk of gebied is effectief en efficiënt. Zij ondersteunen de beweging naar meer *zeggenschap* voor de bewoners in wijk of gebied. Het is van groot belang dat *raadsleden* hier een belangrijke rol in spelen. Dat hoort bij het *proces van democratische vernieuwing*.

Het *schaalniveau* van wijken, buurten en dorpen is daarvoor het meest geschikt. Ook kan juist daar de *eigen regie* van bewoners worden versterkt en hun *zeggenschap* worden vergroot.

Wij *verankeren* het gebiedsgericht werken verder in de organisatie, waarbij we een *integrale, gelijkwaardige* werkwijze van medewerkers tussen de verschillende organisatieonderdelen voor ogen zien. In de vorm van *cultuur-/gedragsverandering*.

Gezond, Groen, Gelukkig Groningen

GROENLINKS PvdA D66 Christen Unie

Positie van de gemeenteraad t.a.v. democratisch proces en zeggenschap (vastgesteld 23-3-2016):

- De gemeenteraad zet de **beweging** in gang dat het gesprek, de afweging en de prioriteitsstelling van de **gebiedsagenda** steeds meer in de wijken plaatsvindt.
- De gemeenteraad wil **zeggenschap** naar de buurten brengen.
- Met buurtbegrotingen brengt de Raad (in een groeimodel) de budgetten voor vraagstukken die niet wijkoverstijgend zijn, naar de wijken.
- De gemeenteraad geeft **kaders** (programmadoelen) mee waarbinnen de budgetten moeten worden besteed.
- Bij de totstandkoming en realisatie van de gebiedsagenda's is de Gemeenteraad betrokken bij het proces in de wijken, als **borger van het democratisch proces**.
- De gemeenteraad wenst te **experimenteren** met vormen van loting, Right to Challenge en andere instrumenten, om de betrokkenheid, deelname, zeggenschap en het eigenaarschap van bewoners en samenwerkingspartners te vergroten.

Lessen uit de experimenten

- Betrokkenheid en vertrouwen cruciaal
- Belang wederzijdse afspraken: wat doet de wijk & wat doet de gemeente?
- Gemeente moet zaken in eigen huis op orde hebben (o.a. realisatiekracht)
- Maatwerk nodig

Basis voor een vervolgaanpak

- Bewoners (mee) aan het stuur; niet bepalen vanuit 'Stadhuis'.
- Verbinding met gebiedsgerichte werkwijze: nabij & benaderbaar, bouwen aan vertrouwen.
- Recht doen aan diversiteit in wijken en dorpen; niet één model past.

Bouwstenen model wijk- en dorpsdemocratie

- I. Werken vanuit het DNA, het eigene van de wijk/het dorp

Bouwstenen model wijk- en dorpsdemocratie

2. Heldere rol- en taakverdeling (inclusief rol gemeenteraad)

Archetypen als basis

Adviseren&Inspreken

Aanjagen&Initiëren

Besluiten&Verdelen

Bouwstenen model wijk- en dorpsdemocratie

3. Democratische waarden (zie Kompas voor Wijkdemocratie)

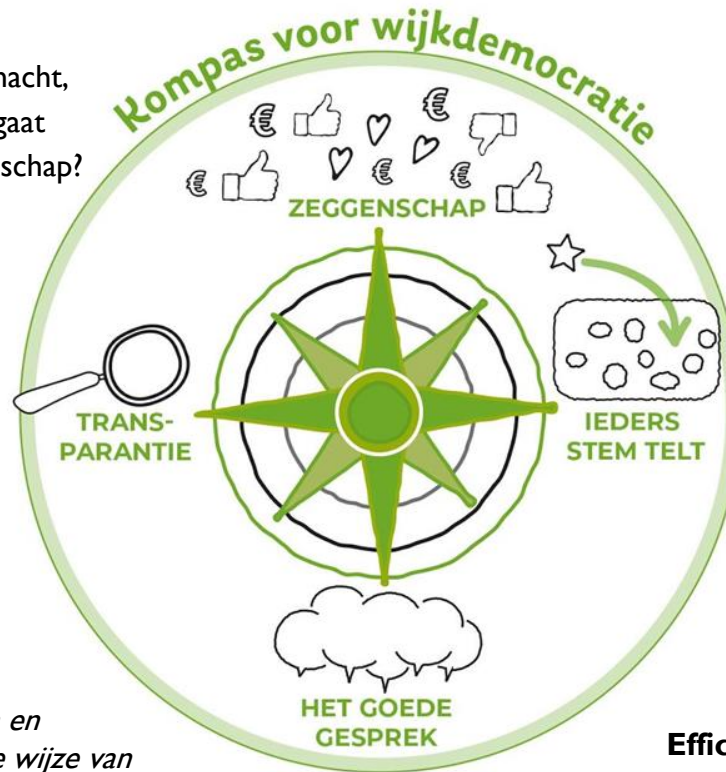
Kompas voor wijkdemocratie

Democratische waarden

Zeggenschap: Hoe is macht en tegenmacht, checks & balances, georganiseerd? Hoe gaat verantwoordelijkheid samen met zeggenschap? Wie zet de agenda?

Transparantie: Is het transparant wie, wanneer, waar en hoe over spreekt en besluit? Zijn de werkwijze en begroting inzichtelijk?

Deliberatie: Vindt er een open en toegankelijk gesprek plaats? Is de wijze van dialoog, discussie en besluitvorming zuiver?

Inclusie: *Hebben alle betrokkenen een stem in het proces? Is deze vorm toegankelijk? In hoeverre is er ruimte voor minderheidsbelang?*

Democratische vaardigheden: *Is iedereen voldoende toegerust om mee te doen en verantwoordelijkheid te dragen?*

Efficiency: *Hoeveel geld, tijd en energie vraagt het? Weegt de investering op tegen de opbrengst (voor inwoners, stakeholders)?*

Bouwstenen model wijk- en dorpsdemocratie

4. Realisatiekracht:

- financieel,
- organisatorisch,
- planvorming & uitvoering

Bouwstenen model wijk- en dorpsdemocratie

5. Samen leren

Hoe gaan we met het model aan de slag?

Stap 1: Gesprek in wijken en dorpen (bewonersorganisaties en -collectieven) over de bouwstenen voor wijk- en dorpsdemocratie

- wensen ten aanzien van wijk- en dorpsdemocratie worden in kaart gebracht
- archetypen voor wijkdemocratie dienen ter inspiratie
- gesprek over de vijf bouwstenen voor wijk- en dorpsdemocratie aan de hand van de praatplaat met vragen

Stap 2: Maken van afspraken

- wederzijdse afspraken
- bouwstenen in proportie met gewenste invloed
- taken en verantwoordelijkheden overdragen met bijbehorende realisatiekracht
- de gemaakte afspraken moeten college en raad het vertrouwen geven om taken en verantwoordelijkheden over te dragen aan de wijk of dorp

Stap 3: Uitvoeren en evalueren

- werkendeweg samen met wijken en dorpen invulling geven, evalueren en leren

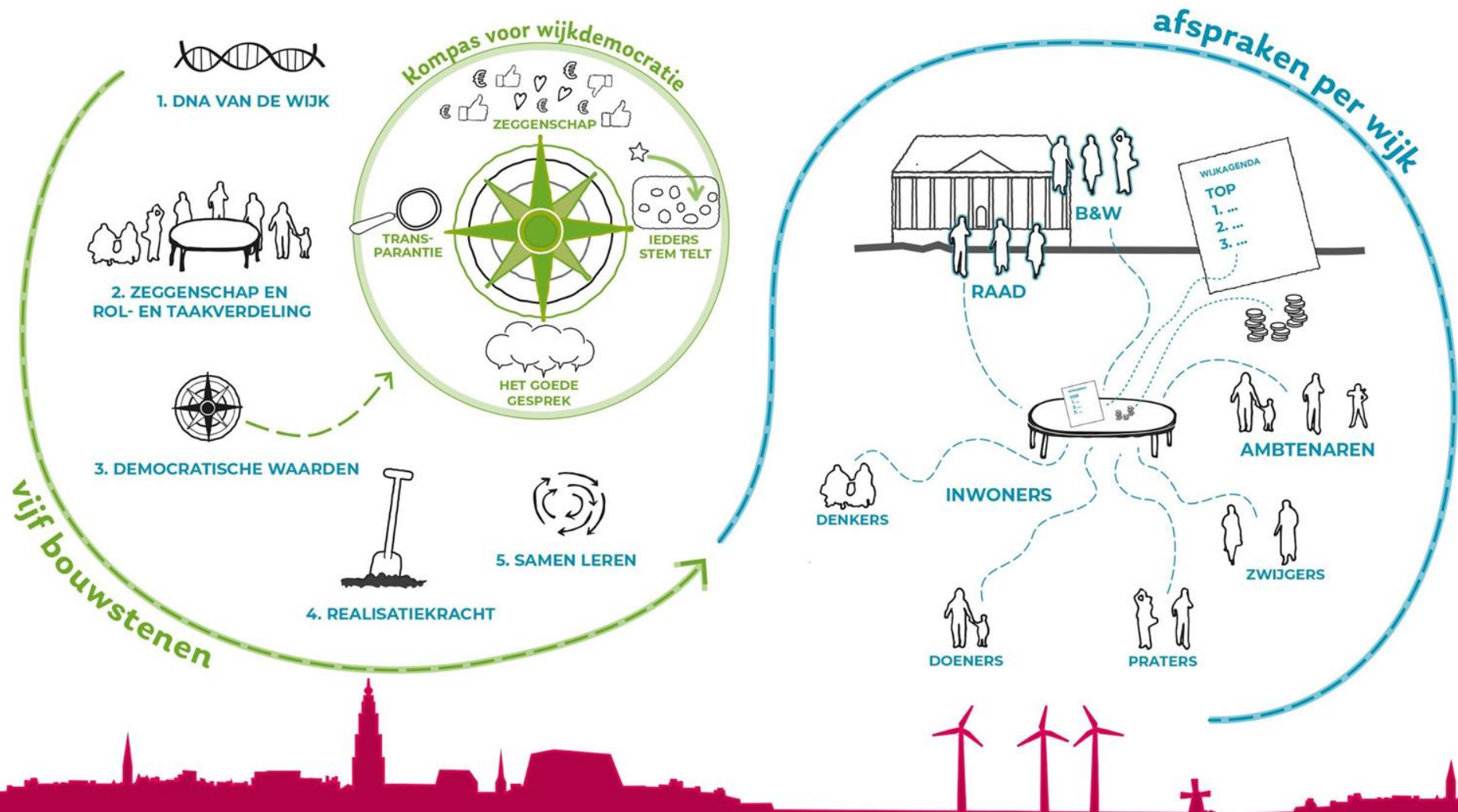

Proces

- Gesprek opstarten in aantal wijken en dorpen (voorjaar 2021)
- Bewoners en bewonersorganisaties worden betrokken
- Uitkomsten voorleggen aan gemeenteraad
- Gronings model bijschaven op basis van uitkomsten

Gronings model voor wijk- en dorpsdemocratie

DRIE ARCHETYPEN: 1. ADVISEREN & INSPREKEN 2. AANJAGEN & INITIËREN 3. VERDELEN & BESLUITEN

Vragen?

